

Profielwerkstuk

**MENCIA DE
MENDOZA**

Profielwerkstuk

Mencia de Mendoza

In dit document vind je **informatie**, de **handleiding** en de **beoordelingsrubric** voor het profielwerkstuk (PWS).

PWS op HAVO Mencia de Mendoza Breda

Havo 5 op Mencia in Breda gaat dit schooljaar op een andere manier aan de slag met het PWS. Dit pilottraject wordt ondersteund door Match2Work (Match 2 Work – Verbindt bedrijven aan onderwijs), een organisatie die scholen en bedrijven rondom Breda bij elkaar brengt. De bedrijven formuleren casussen uit hun praktijk en onze leerlingen gaan hiermee aan de slag. Het doel is om leerlingen een realistische blik te geven op de beroepspraktijk, hen te laten werken aan authentieke vraagstukken en hen te helpen bij hun oriëntatie op een vervolgstudie en carrière. We denken dat deze nieuwe opzet beter aansluit bij onze Havo leerlingen.

De introductiebijeenkomst voor leerlingen staat gepland op vrijdagochtend 10 oktober in het auditorium. Na de herfstvakantie horen de leerlingen met wie zij een groepje vormen en met welke casus zij aan de slag gaan. Leerlingen brengen een bezoek aan de opdrachtgever en werken zelfstandig en tijdens PWS-uren op school hun casus uit tot een product en een verslag. De groepjes worden hierbij begeleid en beoordeeld door docenten van de school. Definitieve eisen en de beoordelingsmethodiek worden tijdens dit traject bekendgemaakt.

Op donderdagavond 22 januari wordt het traject feestelijk afgesloten met het eindevent op school. Alle groepjes presenteren hier hun uitgewerkte casus aan de opdrachtgevers, ouders en collega's.

PWS op HAVO Sandrode en VWO Mencia de Mendoza Breda

Inleiding

Het profielwerkstuk (PWS) is een verplicht onderdeel van het examenprogramma HAVO en VWO. Met het PWS laat je zien wat je hebt geleerd aan kennis en welke vaardigheden je ontwikkeld hebt binnen het door jou gekozen profiel.

Het PWS biedt je bovendien de kans om écht aan de slag te gaan met een onderwerp dat jij interessant vindt en is een goede voorbereiding op opdrachten in vervolgstudies of je latere baan.

Wat wordt er precies van jou verwacht?

- 1) Je onderzoekt een voor jou interessante vraag
- 2) Van dit onderzoek komt een eindproduct en doe je schriftelijk verslag. Als je ontwerponderzoek hebt gedaan, maak je ook een eindproduct van je ontwerp.
- 3) In een logboek en op tussentijdse go /no go momenten verantwoord je (de voortgang van) het onderzoeks- of ontwerpproces.

Deze handleiding is bedoeld om jou op weg te helpen bij het maken van het profielwerkstuk.

Met je profielwerkstuk laat je zien dat je de onderstaande vaardigheden voldoende beheerst:

- **Informatievaardigheden.** je PWS toont aan dat jij op een efficiënte manier relevante informatie kunt verzamelen. Deze informatie heb je in eerste instantie gebruikt om je te oriënteren op je onderwerp (theoretische achtergrond). Je laat ook zien dat je met behulp van deze informatie jouw conclusies in een breder kader kunt plaatsen (discussie). Je weet welke bronnen correcte en volledige informatie geven en dus betrouwbaar zijn.
- **Onderzoeks- en/of ontwerpvaardigheden.** Met je PWS laat je zien dat je weet hoe je onderzoek doet of een product ontwerpt. Je laat niet alleen zien dat je een goede onderzoeksvraag kunt formuleren, maar ook dat je op een overzichtelijke wijze naar het antwoord op die vraag of naar het product toe kunt werken.
- **Communicatieve of presentatievaardigheden** tenslotte laat je met je PWS zien dat je informatie op anderen over kunt brengen. Je presenteert je bevindingen en/of ontwerp op passende wijze. Daarnaast *moet* je in ieder geval in de vorm van een schriftelijk verslag of logboek laten zien hoe je onderzoeksproces verlopen is.

In aangepaste vorm overgenomen uit: [Profielwerkstuk Maken: Het Complete Stappenplan \(2022\) \(examenoverzicht.nl\)](#)

Wat mag, wat moet?

- Het PWS-traject start met een eerste, algemene, voorlichting in het voorexamenjaar, als je in havo-4 of vwo-5 zit, en loopt tot aan het verplichte inlevermoment van je definitieve PWS verslag in je examenjaar. Het PWS moet afgerond zijn voor aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.
- Het profielwerkstuk heeft betrekking op één of meer vakken van je totale eindexamenpakket en hoeft dus niet op vakken uit het profieldeel betrekking te hebben. Wel moet altijd tenminste één 'groot vak' herkenbaar zijn ('groot vak' betekent voor HAVO een minimale omvang van 320 studielasturen, voor VWO minimaal 400 uren. Als je je PWS wilt doen bij een kleiner vak (bijvoorbeeld LO, EIO of maatschappijleer), dan kan dat. Er wordt dan gekeken aan welk groot vak jouw PWS in formele zin gekoppeld kan worden.
- **Je moet per leerling tenminste 80 (studielast)uren besteden aan je PWS.** Je moet gedurende het PWS-traject een logboek bijhouden, waarin je de stappen in je onderzoeksproces en de tijd die je er aan besteed hebt in detail bijhoudt. Bij contactmomenten met je begeleider geef je inzage in je logboek.
- In principe doe je je PWS samen met een medeleerling. Alleen bij zeer hoge uitzondering mag je het PWS alleen doen. Hiervoor is toestemming nodig van de PWS-coördinator. Om hiervoor in aanmerking te komen stuur je een mail (sketelaars@mencia.nl) waarin je de reden van je verzoek beschrijft. Let op: 'Liever alleen willen werken' is geen geldige reden.
- Als je tto volgt, moet het Extended Essay (= PWS) in het Engels geschreven worden. Dit geldt daarom óók voor niet-tto'ers die samenwerken met een tto-leerling.
- Het PWS moet voldoen aan de criteria en vakspecifieke eisen die je begeleider stelt. Je bent verplicht kennis te hebben van deze criteria en eisen.
- Het eindproduct van het PWS kan op verschillende manieren vormgegeven worden. Ook als jouw eindproduct een website, een installatie, een modeshow of een muziekstuk is, moet je in ieder geval schriftelijk verslag doen van dit onderzoeksproces, waaruit blijkt dat je beschikt over de onderzoeksvaardigheden die hierboven in de inleiding beschreven zijn. Ook zorg je dat je een logboek bijhoudt waarin alle activiteiten van je onderzoek staan beschreven en de tijd die je daaraan besteed hebt.

- De bronnenlijst en verwijzingen in de tekst moeten volgens de APA-richtlijnen. Deze vind je hier:
<https://cdn.scribbr.com/wp-content/uploads/2020/11/De-Nederlandse-APA-regels-Handleiding-7e-editie-Scribbr.pdf>
<https://itswww.uvt.nl/lis/es/apa/apa-handleiding.pdf>
- Het PWS moet op tijd ingeleverd worden, in geprinte versie én digitaal via Magister (i.v.m. plagiaatcontrole).
- Deelname aan de PWS-markt is verplicht. Indien een leerling afwezig is op de PWS-markt, is het PWS niet compleet. De presentatie moet dan in overleg met de begeleider én de PWS-coördinator binnen een week worden ingehaald.
- Het PWS wordt beoordeeld met behulp van een van tevoren bekend gemaakte beoordelingsrubric. Let ook op de eventuele aanvullende vakspecifieke eisen en criteria waar je PWS aan moet voldoen. Vraag hiernaar bij je begeleider.
- De titel van je PWS en je (afgeronde) cijfer komen op je cijferlijst te staan.
- **Het cijfer voor het PWS moet minimaal een 4 zijn om je diploma te kunnen halen.**
- Het PWS-cijfer is onderdeel van je combinatiecijfer. Dit wordt berekend door het gemiddelde te nemen van de cijfers voor CKV*, maatschappijleer en het PWS. De deeltijfers worden eerst afzonderlijk afgerond. Daarna wordt van deze afgeronde cijfers het gemiddelde berekend en afgerond op een geheel getal (= combinatiecijfer). *) Gymnasiumleerlingen hebben het vak CKV niet gevolgd. Hun combinatiecijfer is opgebouwd uit de cijfers voor maatschappijleer en het profielwerkstuk.
- Het PWS mag niet herkanst worden (zie Examenreglement).

Op zoek naar een...

Partner

In principe doe je je PWS als duo. Kies een partner met wie je op het gebied van interesse, werkwijze, motivatie, nauwkeurigheid en doorzettingsvermogen een goede match vormt. Vergeet niet dat je gedurende enkele maanden intensief moet kunnen samenwerken.

Een goede vriend is niet per definitie ook een goede onderzoekspartner!

Onderwerp

Kies samen een onderwerp voor je PWS en bedenk welk vak daar goed bij past. Dat vak moet bij beide PWS-partners in het vakkenpakket zitten. Hoe kom je op een goed onderwerp? Een goed beginpunt is om je af te vragen wat je leuk vindt, waar je goed in bent, een mening over hebt of waarin je geïnteresseerd bent. Je

kunt je PWS ook koppelen aan een internationaliseringsactiviteit. Ga brainstormen en zet je ideeën op papier. Dat kan bijvoorbeeld in een mindmap.

Hier vind je tips die je helpen om een goed onderwerp te vinden:

[Profielwerkstuk Maken: Het Complete Stappenplan \(2022\) \(examenoverzicht.nl\)](#)

[Hoe kies je een onderwerp? - Profielwerkstuk](#)

Verschillende universiteiten en hogescholen hebben speciale websites gemaakt met ideeën, tips en stappenplannen voor het PWS. Kijk bijvoorbeeld eens hier:

[Profielwerkstuk - Radboud Pre-University College of Society \(ru.nl\)](#) (aanrader!)

[Profielwerkstukken - Universiteit Leiden](#)

[Het Profielwerkstuk | Erasmus University Rotterdam \(eur.nl\)](#)

[Hulp bij je Profielwerkstuk - WUR](#)

[Profielwerkstuk - Hogeschool Rotterdam](#)

[PWS Battle](#) (Hogeschool Avans)

<https://pwstudelft.nl>

<https://www.tue.nl/studeren/mystarttue/profielwerkstuk-ondersteuning>

Begeleider

Zoek daarna een vakdocent die jullie PWS-traject kan en wil begeleiden. Doe dit op tijd om te voorkomen dat er geen plek meer is bij de docent van jullie voorkeur.

Voordat je je in kunt schrijven, vindt er een kort oriënterend gesprek plaats met de beoogde begeleider. In dit gesprek vertel je kort wat je wilt onderzoeken en op welke manier je dat wilt doen. Hiervoor heb je al wat literatuuronderzoek gedaan en bronnen gevonden. Als de begeleider akkoord gaat met jullie ideeën, kun je je via een link verstuurd per Magister mail definitief inschrijven voor het PWS.

Na de sluitingsdatum van de inschrijving bekijkt de PWS-coördinator of je definitief gematcht kunt worden met de door jou gekozen begeleider. Als dit (bijvoorbeeld door overinschrijving) niet lukt, moet de leerling op zoek naar een nieuwe begeleider.

Wat verwacht je begeleider van jou?

Je bent **zelf verantwoordelijk** voor het plannen en uitvoeren van je onderzoek en voor het halen van (tussentijdse) deadlines. **Het initiatief voor het inplannen van contactmomenten** (minimaal vijf) **ligt bij de leerling**.

Wat mag je van je begeleider verwachten?

Bij je begeleider kun je terecht voor vakinhoudelijke adviezen en tips. Je begeleider volgt het onderzoeksproces en geeft tussentijdse feedback, in ieder geval op de eerste versie van het verslag. Bij sommige vakken zijn er aanvullende vakspecifieke eisen waar het PWS aan moet voldoen. Je begeleider stelt je hiervan tijdig op de hoogte.

De begeleider is ook degene die je PWS beoordeelt. Iedere tussentijdse deadline moet worden gehaald; het missen van een deadline heeft gevolgen voor de

beoordeling van het proces. Bij go / no go momenten bepaalt de begeleider of je verder kunt met de volgende fase van je onderzoek. Dit zorgt ervoor dat er vaart zit in je onderzoeksproces, maar het voorkomt ook dat je vast gaat lopen.

Bedenk dat een begeleider per PWS in totaal zes uren tijd kan besteden aan contactmomenten, het geven van feedback en het beoordelen van je PWS. Zorg dus dat je de contactmomenten goed voorbereidt, zodat ze zo efficiënt mogelijk verlopen. Bedenk bij het maken van afspraken dat docenten en toa's ook recht hebben op pauzes!

Aan de slag...

Tijdens het PWS-traject doorloop je de zogenaamde onderzoekscyclus. Als je een eerste idee hebt, ga je dit in de volgende stap verder *verkennen* en bedenken ze wat je al van het onderwerp weet, wat je nog niet weet en wat je wilt onderzoeken. Op basis daarvan stel je een *onderzoeksvraag* op en formuleer je indien van toepassing een hypothese. In het *onderzoeksplan* denk je na over hoe het onderzoek eruit moet zien om de vraag te kunnen beantwoorden, waarna je het *onderzoek uitvoert*. Aan de hand van de verzamelde resultaten formuleer je een conclusie.

In een verslag (en eventueel een product) wordt je onderzoek vervolgens *gepresenteerd* (Erasmus University, Rotterdam, sd). Een mooi overzicht van alle (deel)stappen van de onderzoekscyclus vind je op de volgende pagina (Erasmus Universiteit Rotterdam, 2021). De website [Profielwerkstuk Maken: Het Complete Stappenplan \(2022\) \(examenoverzicht.nl\)](https://examenoverzicht.nl) is ook een aanrader. Je vindt hier heel veel concrete informatie over het opzetten en uitvoeren van je onderzoek, het schrijven van je verslag, het maken van een literatuurlijst en het bijhouden van je logboek.

Belangrijk om te weten: je eerste ideeën vormen het startpunt, maar het kan zeker gebeuren dat je je onderzoeksvraag of -methode nog bij moet schaven of toch moet besluiten een andere richting op te gaan om je onderzoeksvraag goed te kunnen beantwoorden. Zo lang dat op tijd en in goed overleg met de begeleider gebeurt, hoeft dat geen probleem te zijn.

Stappenplan

33

Schrijf de inleiding van je profielwerkstuk. Benoem: wat je gaat onderzoeken, de aanleiding van je onderzoek, het belang van je onderzoek, je hoofdvragen en deelvragen en geef een theoretische review van belangrijke literatuur.

34

Maak je referentielijst volgens de APA-richtlijnen.

35

Perfectioneer je profielwerkstuk, zorg ervoor dat alle stukken goed op elkaar aansluiten en een logisch geheel vormen

36

Bereid je presentatie voor.

- Breng eigenschappen van je publiek in kaart en pas je presentatie aan op de doelgroep
- Bepaal het doel van jouw presentatie
- Bepaal de vorm van jouw presentatie

37

Wees nieuwsgierig. Stel nieuwe onderzoeksvragen op naar aanleiding van jouw onderzoek.

32

Schrijf de conclusie van je profielwerkstuk.

31

Bepaal de impact van je onderzoek: wie kan je wat adviseren op basis van jouw onderzoek?

30

Geef een oordeel over de betrouwbaarheid, validiteit en representativiteit van de steekproef van je onderzoek.

29

Omschrijf de tekortkomingen van je onderzoek en geef advies voor vervolg van je onderzoek.

28

Geef een mogelijke verklaring voor het niet vinden van bepaalde resultaten en onderbouw dit met theorie.

27

Geef een mogelijke verklaring voor je conclusie.

26

Verwerp de hypothese of neem de hypothese aan.

25

Geef antwoord op de onderzoeksvraag.

Begrippenlijst

Betrouwbaarheid onderzoek

Betrouwbaarheid is de nauwkeurigheid waarmee het onderzoek is uitgevoerd. Het meest gunstige is dat de resultaten van jouw onderzoek zo min mogelijk door toevalligheden zijn ontstaan. Om de betrouwbaarheid van je onderzoek te bepalen, geef je een antwoord op de vraag: In hoeverre zou een andere onderzoeker dezelfde resultaten verkrijgen uit jouw onderzoek?

Hypothese

Een hypothese is jouw vermoeden van het antwoord op de onderzoeksvraag. De hypothese is gebaseerd op theorieën of eerdere onderzoeken. Je formuleert een hypothese zodat je met jouw onderzoek je verwachtingen te toetsen.

Representativiteit onderzoek

Representativiteit is de mate waarin jouw groep proefpersonen overeenkomt met de populatie waar jij een uitspraak over doet. Om de representativiteit van je onderzoek te bepalen, geef je antwoord op de vraag: In hoeverre is de groep die je onderzocht hebt een goede afspiegeling van de gehele bestaande groep waarvan je iets wilt zeggen?

Validiteit onderzoek

Validiteit is de mate waarin je hebt gemeten wat je daadwerkelijk wilde meten. Is jouw meetinstrument het beste instrument om een antwoord te geven op jouw onderzoeksvraag? Om de validiteit van je onderzoek te bepalen, geef je antwoord op de vraag: In hoeverre heb je met het onderzoek gemeten wat je wilde meten?

Beschrijven (inzicht krijgen in het verband tussen relevante variabelen)

- Beschrijven: het verkennen of in kaart brengen van een variabele
- Vergelijken: het vergelijken van overeenkomsten of verschillen tussen twee of meer dingen.
- Definiëren: kenmerken in kaart brengen.

Exploratief (inzicht krijgen in de relevante variabelen. Het doel is om tot een nieuwe theorie/verwachting te komen).

- Verklaren: het zoeken van een verklaring voor of verband tussen een variabele/variabelen.
- Voorspellen: een gedegen inschatting maken over een gebeurtenis of verschijnsel dat plaatsvindt in de toekomst.

Toetsend (inzicht krijgen in een bepaalde verwachting of hypothese). Het enige type hoofdvraag die ook gesloten kan worden gesteld

- Toetsend: het toetsen van een bepaalde hypothese/theorie klopt en wat het effect hiervan is.
- Evaluerend: het beoordelen van een of meer variabelen ten aanzien van een bepaalde norm.

Ontwerpend (inzicht krijgen in de werking van een verbetering/oplossing)

- Ontwerpend: het op basis van onderzoek ontwikkelen van een ontwerp ter verbetering of oplossing van een probleem.
- Adviserend: het op basis van onderzoek ontwikkelen van een advies ter verbetering of oplossing van een probleem.

24

Schrijf de resultatensectie van je profielwerkstuk.

23

Maak de data overzichtelijk: verwerk de data in grafieken of tabellen.

22

Rapporteer de stappen van je onderzoek met details.

21

Voer je onderzoek uit.

1

Bedenk waar jouw interesses liggen. Bepaal het thema.

2

Kijk vanuit een thematische bril naar de wereld om je heen: ontdek ongewone en gewone dingen.

3

Stel nieuwsgierige vragen over het thema.

4

Lees je in (lees heel veel!) en bewaar belangrijke informatie met bronvermelding. Schrijf een korte samenvatting per bron.

5

Breng in kaart welke deelonderwerpen er bij het thema horen en kies een onderwerp binnen het thema.

6

Bepaal wat je al weet over het onderwerp, wat anderen al weten en wat nog niemand weet.

7

Kies een doel.

8

Maak een onderzoeksvraag.

9

Maak deelvragen. Behandel alle kernwoorden in aparte deelvragen.

10

Stel hypothese(n) op.

11

Schrijf de onderzoeksvraag en deelvragen op.

12

Bepaal de manier(en) van onderzoeken.

13

Bepaal bij welke proefpersonen je het onderzoek doet. Zorg dat je onderzoek representatief is.

14

Bepaal (en maak) je meetinstrument.

15

Maak je onderzoek valide: zorg dat het meetinstrument geschikt is voor het doel van je onderzoek.

16

Maak je onderzoek betrouwbaar: Zorg dat je onderzoek reproduceerbaar is.

17

Maak een stapsgewijze beschrijving van de uitvoering van je onderzoek en maak een tijdsplanning.

18

Denk na over hoe je je resultaten vast gaat leggen.

19

Denk na over wat er mis kan gaan aan je onderzoek: hoe kan je dit voorkomen?

20

Schrijf de methodesectie van je profielwerkstuk. Omschrijf hoe je het onderzoek hebt aangepakt en welke meetinstrumenten en proefpersonen je hebt gebruikt.

Het doel van mijn onderzoek is:

Beschrijven	Toetsen
☐ Beschrijven	☐ Toetsen
☐ Vergelijken	☐ Evalueren
☐ Definieren	☐ Ontwerpen
Exploreren	Adviseren
☐ Verkennen	☐ Voorspellen

Vink af:

- ☐ Mijn vraag is geen onderzoeksvraag
- ☐ Ik ben nieuwsgierig naar de vraag
- ☐ Ik kan het onderzoek zelf uitvoeren
- ☐ De vraag is specifiek (wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe worden in mijn vraag behandeld)
- ☐ Mijn vraag bevat de juiste kernwoorden
- ☐ Mijn vraag bevat geen containerbegrippen en is afgebakend

Tijdpad

Hieronder zie je het tijdpad van het PWS-traject voor **HAVO Sandrode** en **VWO**. Zorg voor een goede planning om de deadlines te halen. Sommige deadlines zijn een go/no go moment. Een no go betekent dat je de stap die niet gehaald is opnieuw moet doorlopen.

Periode	Wat moet er gebeuren?	Deadlines
april (voorexamenjaar)	Introductie PWS aan H4 en V5 door PWS-coördinator	
mei	1. <u>Verkenning en onderzoeksvoorstel:</u> - PWS-partner zoeken - Samen onderwerp verkennen - Begeleider benaderen en onderzoeksvoorstel voorleggen - Indien onderzoeksvoorstel akkoord → online inschrijven	Deadline 1: inschrijving online GO / NO GO Deadline 2: ronde 2 inschrijving online voor leerlingen van wie de eerste inschrijving niet is goedgekeurd
mei – juli	2. <u>Eerste opzet</u> - Bronnen zoeken - Informatie over onderwerp verzamelen - Eerste versie hoofd- en deelvragen ruim voor de deadline bespreken met begeleider - Eerste opzet (introductie onderwerp, hoofd- en deelvragen, indien van toepassing: hypothese, onderzoeksmethode en bronnen) inleveren	Deadline 3: eerste opzet inleveren (zie jaarplanning) GO / NO GO

september (examenjaar)	3. <u>Aan de slag</u> - Doorstartgesprek met je begeleider voeren - Starten met uitvoering onderzoek	
Periode	Wat moet er gebeuren?	Deadlines
september - december	4. <u>Eerste versie</u> - Uitvoeren onderzoek (literatuuronderzoek, experiment, enquête, verzamelen data en gegevens) - Onderzoeksresultaten (indien van toepassing) delen met begeleider - Verwerken van resultaten onderzoek: literatuur, data, gegevens - Beantwoorden van hoofd- en deelvragen en schrijven conclusie, en indien van toepassing toetsing hypothese - Afronden eerste versie PWS → inleveren bij je begeleider - Deadline feedback begeleider: zie jaarplanning	Deadline 4: eerste versie PWS (zie jaarplanning)
februari-maart	5. <u>Definitieve versie</u> - Verbeteren eerste versie aan de hand van feedback begeleider - Eindproduct PWS en logboek inleveren via Magister en eventueel op papier bij je begeleider - Kijk goed naar de beoordelingscriteria! - Extra voor BINAS-vakken: lever je labjournaal in bij je begeleider - Deadline eindbeoordeling: zie jaarplanning	Deadline 5: definitieve versie PWS (zie jaarplanning)
maart	6. <u>Presentatie op PWS markt</u>	

Mencia PWS-prijs

Op de PWS-markt die gehouden wordt nadat alle PWS-en inhoudelijk beoordeeld zijn door de begeleiders, presenteer je je PWS aan medeleerlingen, docenten, familie en de PWS-jury. Dit kan in de vorm van een poster, een demo of een andere passende vorm. Een onafhankelijke jury beoordeelt de presentaties op vorm en inhoud en kiest per afdeling (havo en vwo) de winnaars van de eerste, tweede en derde prijs. De eerste prijs bestaat uit een cadeau en eeuwige roem: je naam wordt toegevoegd aan de plaquette met eerdere PWS-prijs laureaten in de aula.

Andere prijzen

Elk jaar worden er verder tientallen profielwerkstukprijzen uitgereikt aan scholieren die een goed en indrukwekkend profielwerkstuk hebben gemaakt. Er zijn verschillende instituten en universiteiten die zulke prijzen organiseren en uitreiken. In sommige gevallen moet jouw PWS om deel te kunnen nemen minimaal met een 7 beoordeeld zijn. In andere gevallen mag alleen je begeleider jouw PWS opgeven.

In 2021 won onze oud-leerling Joëlle Steltenpool bijvoorbeeld de prestigieuze KNAW Onderwijsprijs voor het profiel N&G (eerste prijs). Deze prijs bestaat onder andere uit een studiebeurs van 2000 euro. In 2022 viel deze eer te beurt aan oud-leerling Zara Nijzink-Laurie voor het profiel C&M.

Beoordelingsrubric

De kwaliteit van het **onderzoeksproces**, het **eindproduct** (inclusief verslaglegging) wordt beoordeeld met een rubric. Leerlingen worden bij de start van het PWS-traject geïnformeerd over de criteria die gehanteerd worden. Zowel het onderzoeksproces als het eindverslag bepalen het eindcijfer.

De rubric kent vier beoordelingsniveau's. Er worden punten toegekend per onderdeel in een schaal van 1 t/m 8. Hieronder is beschreven wanneer een bepaalde score wordt toegekend aan een beoordelingsaspect.

Zeer onvoldoende (Cijfer 1, 2)	Beoordelingsaspecten ontbreekt of is zeer beperkt aanwezig
onvoldoende (Cijfer 3 en 4)	Beoordelingsaspecten zijn aanwezig maar voldoen nog niet aan het basisniveau
Voldoende (Cijfer 5 en 6)	Beoordelingsaspecten zijn aanwezig en voldoen aan het basisniveau
Excellent (Cijfer 7 en 8)	Beoordelingsaspecten zijn aanwezig en overstijgen in alles het basisniveau

Als richtlijn voor de beoordeling is in een groot aantal vakjes in de beoordelingsrubric (op de volgende pagina's) aangegeven waar de leerling aan moet hebben voldoen om een bepaalde score te krijgen. De vakjes zonder tekst doen ook mee. Een voorbeeld: bij beoordelingsaspect 2 is het vakje bij de score 'onvoldoende' leeg. Een leerling die 3 of 4 punten scoort op dit aspect kwam dan bijvoorbeeld afspraken niet altijd na of heeft een deadline gemist, maar kwam wél altijd goed voorbereid naar de afspraken. De score ligt dan dus tussen zeer onvoldoende en voldoende. Naar inschatting van de begeleider krijgt leerling dan 3 of 4 punten voor dit aspect.

Uiteindelijk worden alle individuele beoordelingsaspecten ingeschaald op één van de bovenstaande beoordelingsniveau's. De scores worden samen met hun weegfactor omgezet in een eindcijfer. Dit gebeurt met behulp van een excel bestand.

Opmerkingen:

Als bepaalde beoordelingsaspecten niet relevant zijn voor een pws dan worden deze niet meegenomen in de beoordeling.

Bij niet op tijd inleveren van de (definitieve) versie of indien onderdelen ontbreken kan het PWS niet beoordeeld worden. Dit is een onregelmatigheid die zal worden voorgelegd aan de examencommissie.

Eindbeoordeling

	Beoordelingsaspecten	Zeer onvoldoende (1 of 2 punten)	Onvoldoende 3 of 4 punten)	Voldoende (= basisniveau) (5 of 6 punten)	Excellent (7 of 8 punten)
		Proces Totaalscore 25%			
1	Initiatief en verantwoordelijkheid	- Leerling neemt geen enkel initiatief en houdt de begeleider niet op de hoogte van de voortgang	- Leerling houdt de begeleider beperkt op de hoogte van de voortgang.	- Neemt in alle fasen zelf initiatief en verantwoordelijkheid. - Geeft zelf signalen af als het niet goed gaat. - Komt afspraken na, is open in de communicatie.	
2	Samenwerking en communicatie	- Leerling komt onvoorbereid naar de afspraken en/of komt gemaakte afspraken niet na		- Komt goed voorbereid naar de afspraken. - Komt afspraken na en haalt deadlines.	
3	Planning, logboek en reflectie	- Planning is onhaalbaar en onrealistisch - Afwijkingen op de planning worden niet gecommuniceerd - Oplossingen moeten worden aangedragen door begeleider		- De grove planning is haalbaar. - Afwijkingen van deze planning worden gemotiveerd en tijdig gecommuniceerd. - De leerling komt zelf met passende oplossingen bij onverwachte hindernissen. - In het logboek wordt een realistisch verslag van de tijdsbesteding weergegeven - De leerling komt met een adequate geschreven reflectie op het onderzoeksproces	Leerling is steeds proactief in alle facetten van communicatie en planning

		Algemeen totaalscore 25%			
4	Verzorging en structuur	- Onderdelen ontbreken en er is geen samenhang tussen de onderdelen - Er is overbodige informatie - Het verslag is onverzorgd		- Alle onderdelen zijn aanwezig en vertonen een goede samenhang. - Er is geen overbodige informatie. - Het verslag ziet er verzorgd uit.	
5	Taalgebruik	- Taalgebruik is slecht en er zijn veel stijl- en spellingsfouten - Vaktermen worden niet gebruikt		- Taalgebruik is helder vanwege vrijwel geen stijl- en spelfouten. - Specifieke vaktermen worden vrijwel altijd goed gebruikt. - Het pws is te volgen voor een vakgenoot van hetzelfde niveau, havo of vwo.	- Leerling hanteert een prettig leesbare, eigen schrijfstijl. -Of leerling hanteert een toegankelijke (academische) schrijfstijl die het eigen niveau overstijgt
6	Denkniveau en analytische vaardigheden	-vakinhoud en schrijfstijl zitten onder het niveau - feedback is niet verwerkt - eindproduct laat onvoldoende zien of het eigen onderzoek en de achterliggende theorie begrepen wordt		- Zowel de vakinhoud als schrijfstijl passen bij het niveau havo/vwo). - Feedback op eerste versie is grotendeels verwerkt. - Het eindproduct laat zien dat de leerling het eigen onderzoek en de theorie daarachter goed begrepen heeft.	- Leerling laat indrukwekkende vakinhoudelijke diepgang zien. - De leerling laat zien te beschikken over analytische vaardigheden van bovengemiddeld niveau.
7	Brongebruik	-bronvermelding niet aanwezig of is in het geheel niet AP-stijl en citaten, figuren en		- Er worden relevante, bij voorkeur wetenschappelijke, bronnen gebruikt die aansluiten bij het havo/vwo.	Er worden voornamelijk bronnen gebruikt die het niveau havo/vwo overstijgen

		verwijzingen ontbreken		- Citaten, figuren en verwijzingen in de tekst zijn allemaal voorzien van een bronvermelding. - Bronnen zijn in APA-stijl benoemd.	
		Verslag totaalscore 50%			
8	Theoretisch kader	Het onderzoek wordt amper ingeleid en hoofd en deelvragen worden opgesomd zonder uitleg. Een eventueel nodige hypothese ontbreekt		Het onderzoek wordt goed ingeleid met daarin de hoofd- en deelvragen, uitleg van gebruikte termen en aanleiding/ verantwoording van het onderzoek, en indien nodig voorzien van een hypothese	
9	Onderzoeksmethodiek	De methodiek sluit niet aan bij de onderzoeksvraag en verantwoording ontbreekt. De verzamelde data is te summier om de onderzoeksvraag te beantwoorden.		- De gekozen methodiek is zorgvuldig uitgevoerd en sluit aan bij de onderzoeksvraag. - De onderzoeksmethode is verantwoord in het verslag. - Het praktisch werk is reproduceerbaar. - Er zijn voldoende data verzameld om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden.	- Er is een unieke en zeer creatieve onderzoeksmethodiek toegepast.
10	Resultaten/ onderzoeksopbrengsten	Onderzoeksresultaten worden ongestructureerd weergegeven. Bij tabellen en grafieken ontbreekt toelichting en is geen bijlage met data of verzamelde		- Er is een logische keuze gemaakt welke resultaten worden gepresenteerd in het verslag en welke in de bijlagen. - De resultaten zijn helder weergegeven. - Tabellen en figuren worden toegelicht in de tekst.	

		meetgegevens beschikbaar. Conclusies worden onsamenhangend getrokken.		- Er worden geen conclusies getrokken. - Alle verzamelde meetgegevens moeten worden bewaard.	
--	--	--	--	---	--

11	Conclusie en discussie	Er wordt geen antwoord gegeven op hoofd- en deelvragen. Verwijzingen naar specifieke resultaten ontbreekt en hypothese wordt niet getoetst. Er wordt geen betekenis gegeven aan de resultaten en/of conclusies. Geen reflectie op de gebruikte onderzoeksmethode.		- Er wordt antwoord gegeven op de hoofd- en deelvragen. Hierbij wordt verwezen naar specifieke resultaten die de conclusie(s) ondersteunen. - Indien van toepassing wordt de hypothese getoetst. - De betekenis van de resultaten en conclusies wordt toegelicht en/of vergeleken met de theorie uit de inleiding. - Er wordt kritisch gekeken naar de gebruikte methode. Hierbij worden betrouwbaarheid, validiteit en ethische aspecten besproken.	Zie basisniveau, maar dan beter uitgewerkt op niveau. Bij de reflectie worden betere alternatieven geboden.
----	------------------------	---	--	---	---

(versie d.d. 15 september 2025)